

**Udskrift
af
Tjenestemandsrettens dombog
af 14. september 2004**

I sag nr. 2003.007

Statsansattes Kartel
(advokat K.L. Németh)
mod
Finansministeriet,
Personalestyrelsen
(Kammeradvokaten
v/ advokat Vibeke Borberg)

Dommere: Anders Bondo Christensen, Knud Vammen Filt, Erik Justesen, Lene Pagter Kristensen (retsformand), Mogens Kroman, H.C. Thomsen og Kirsten Thorball.

I denne sag blev der af Tjenestemandsretten den 14. september 2004 afsagt følgende

D O M:

Sagen angår spørgsmålet, om § 12, stk. 2, i aftalen om tillidsrepræsentanter i staten m.v. fra 2000 har været overholdt i forbindelse med afskedigelse af to tjenestemænd med tillidsmandsstatus ved Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole (KVL).

§ 12, stk. 2, i den nævnte aftale er sålydende:

"Stk. 2.

Inden en tillidsrepræsentant afskediges, skal sagen være forhandlet efter følgende regler:

- 1. Ansættelsesmyndigheden anmoder den lokale afdeling af den forhandlingsberettigede (central)organisation, som tillidsrepræsentanten er medlem af, om forhandling. Forhandlingen skal finde sted senest 8 dage efter, at anmodningen herom er fremsat.*

2. Hvis den forhandlingsberettigede (central)organisation skønner, at den påtænkte afskedigelse ikke er rimeligt begrundet i tillidsrepræsentantens eller ansættelsesmyndighedens forhold, kan vedkommende centralorganisation inden for en frist på 14 dage efter den i nr. 1 nævnte forhandling skriftligt kræve sagen forhandlet mellem centralorganisationen og Finansministeriet. Forhandlingen skal finde sted senest 8 dage efter, at anmodning herom er fremsat.”

Parterne er i den forbindelse især uenige om, hvorvidt de lokale forhandlinger, som har fundet sted i sagen, har været ført med ”ansættelsesmyndigheden” i § 12, stk. 2, nr. 1s forstand, og om fristen efter § 12, stk. 2, nr. 2, var udløbet, da Statsansattes Kartel ved brev af 3. juni 2003 fremsatte begæring om central forhandling.

Parternes påstande

Klager, Statsansattes Kartel, har nedlagt påstand om, at indklagede, Finansministeriet, Personalestyrelsen, tilpligtes at anerkende, at indklagede er forpligtet til at forhandle med klager i medfør af tillidsrepræsentantaftalens § 12, stk. 2, vedrørende afskedigelse af, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole.

Indklagede, Finansministeriet, Personalestyrelsen, har påstået frifindelse.

Sagsfremstilling

KVL besluttede i slutningen af 2002 som følge af de besparelser, som Konsistorium havde udmeldt i oktober 2002, at reducere antallet af medarbejdere ved skolen.

Tjenestemændene, som var ansat som henholdsvis og, og som var henholdsvis suppleant til et lokalt samarbejdsudvalg og sikkerhedsrepræsentant, blev i den forbindelse begge indstillet til afsked. Forbundet for Tjenestemænd ved Fødevarer- og Undervisningsministeriet m.fl. – som er en lokalafdeling under Statsansattes Kartel – blev i den anledning ved forbundets formand, Poul Poulsen, indkaldt til forhandlingsmøder den 16. januar 2003. Det hedder i KVL’s breve herom af 8. januar 2003 og 9. januar 2003 bl.a.:

Med henvisning til ...[tjenestemandens] hverv som skal KVL i henhold til § 12, stk. 2 i cirkulære om tillidsrepræsentanter i staten mv. anmode den lokale afdeling om forhandling.

Da er tjenestemand skal KVL overgive afskedigelsessagen til videre behandling i Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling. Inden dette sker, skal den lokale forhandling i.h.t. tillidsrepræsentantaftalen være afsluttet.

KVL indkalder hermed til forhandlingsmøde med Poul Poulsen, Forbundet for Tjenestemænd ved Fødevarer- og Undervisningsministeriet m.fl. på Personalekontoret;...”

Statsansattes Kartel blev ikke orienteret om forhandlingsmøderne.

Der blev ikke opnået enighed ved forhandlingerne den 16. januar 2003. Der blev den 24. januar 2004 udsendt uenighedsreferat af forhandlingen vedrørende, og den 27. januar 2003 udsendtes uenighedsreferat vedrørende, Det hedder i begge referater bl.a.:

”LIM [Lisbeth Møller, personalechef ved KVL] opsummerede kort hvad der var blevet drøftet på mødet og aftalte med PP [Poul Poulsen], at han får tilsendt referater hurtigst muligt. PP har i henhold til Tillidsrepræsentantaftalens § 12 14 dags frist til at kræve sagen forhandlet med Finansministeriet.”

Ved brev af 28. januar 2003 skrev Poul Poulsen følgende til KVL:

”Vedrørende forhandlingerne om afskedigelse af 2 tjenestemænd med TR beskyttelse:

Forbundet er nødsaget til at søge om udsættelse med fristen i § 12, stk. 2 på 14 dage. Årsagen til denne anmodning er, at vi ikke har mulighed for at afholde nødvendige afklarende møder.

Vi har først modtaget de ønskede referater forleden.

Vi skal derfor anmode om udsættelse til og med mandag den 3. febr. 2003.”

I brev af 3. februar 2003 fra Poul Poulsen til KVL hedder det endvidere:

”Vedr.: Afskedigelse af to tjenestemænd

Forbundet skal herved meddele, at vi ikke kan godkende påtænkte opsigelse af tjenestemændene

Forbundets begrundelse herfor er, at vi ikke ser aftalen om afskedigelse af tillidsrepræsentanter med særlig beskyttelse anvendt.

Under drøftelse med kollegaerne er det vores opfattelse, at der kan herske tvivl om arbejdsområderne reelt er nedlagt.”

KVL's personalechef, Lisbeth Møller, accepterede ved e-mail af 27. februar 2003 til Poul Poulsen, at tjenestemandsforbundets frist for tilbagemelding i sagerne blev udsat til den 4. marts 2003.

Der blev den 6. marts 2003 udarbejdet stort set enslydende uenighedsreferater vedrørende og Af uenighedsreferatet vedrørende fremgår:

"Uenighedsreferat

KVL har på baggrund af besparelser indstillet til uansøgt afsked. er tjenestemandsansat, hvorfor beslutningskompetencen ifht. en afskedigelse ligger i KVLs ressortministerium. Forud for fremsendelse af sagen til Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling har der mellem KVL og organisationen været afholdt følgende møder i sagen:

- 21. november 2002: orienteringsmøde - referat vedlægges
- 16. januar 2003: § 12- forhandling - referat vedlægges

Af vedlagte skrivelse af 3. februar 2003 fremgår, at tjenestemandsforeningen har meddelt KVL, at de ikke kan godkende den påtænkte opsigelse, samt at de ikke ser aftalen om tillidsrepræsentanter i Staten for overholdt.

KVL har fastholdt at afskedigelsesgrundlaget er sagligt samt at formalia ifht. forhandling af afsked af medarbejdere med tillidsrepræsentantbeskyttelse er overholdt."

KVL videresendte den 12. marts 2003 begge sager til fuldmægtig i Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, Eva Ranch Christensen, med indstilling om afsked. Brevene var sendt til ministeriets adresse, men var ved en fejl stilet til "Personalestyrelsen".

I et brev af 24. marts 2003 fra Eva Ranch Christensen, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, til KVL anførtes herefter bl.a.:

"Vedrørende tjenestemandsansat – afsked med rådighedsløn som følge af stillingens nedlæggelse

Højskolen har den 12. marts 2003 indstillet til Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, at afskediges fra sin tjenestemandsstilling som ved Institut for Jordbrugsvidenskab med rådighedsløn som følge af stillingens nedlæggelse.

...

Det foreligger oplyst, at er sikkerhedsrepræsentant.

Til brug for ministeriets vurdering af, hvorvidt der er tilvejebragt et sagligt grundlag for at afskedige på grund af stillingsnedlæggelse skal ministeriet anmode højskolen om at oplyse sagen yderligere. Det bemærkes, at eftersom er sikkerhedsrepræsentant, skal afskedigelsen begrundes i tvingende årsager, som det påhviler højskolen at bevise eksistensen af.

Vi anmoder om følgende:

- Tilsendelse af referat fra Konsistoriums møde den 28. oktober 2002, referat fra instituttets bestyrelsesmøde samt referat fra det lokale samarbejdsudvalgsmøde, hvor kriterierne for afskedigelse blev drøftet.
- ...
- En konkret beskrivelse af de opgaver varetager i sit arbejde som
- En beskrivelse af de arbejdsopgaver varetog inden stillingsbetegnelsen blev ændret fra til den 1.11.1998.
- En konkret individuel begrundelse for hvorfor netop er udpeget som en af de medarbejdere, som bedst kan undværes.
- Oplysning om hvilke medarbejdere i sin egenskab af sikkerhedsrepræsentant repræsenterer, hvor disse medarbejdere er tjenestegørende og hvor mange af disse medarbejdere, der er berørt af stillingsnedlæggelser.

Ministeriet foretager sig ikke videre i sagen, førend disse oplysninger forligger.

Vi har sendt en kopi af dette brev til og til Forbundet for Tjenestemænd ved Fødevarer- og Undervisningsministeriet m.fl. til orientering.”

Ministeriet sendte et tilsvarende brev til KVL vedrørende

Efter at have modtaget KVL's svar meddelte ministeriet herefter ved breve af 22. maj 2003 og 26. maj 2003 henholdsvis og bl.a. følgende:

”Ministeriet er på det foreliggende grundlag sindet at afskedige Dem fra stillingen som ... ved Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole som følge af stillingens nedlæggelse i forbindelse med budgetreduktioner og som følge af, at der ikke er mulighed for at anvise Dem en anden stilling, som De har pligt til at overtage.

Vi har i den anledning skrevet til Personalestyrelsen og bedt om en udtalelse vedrørende Deres krav på pension, jf. tjenestemandenslovens § 31, stk. 2. Personalestyrelsens udtalelse vedrørende dette spørgsmål vil blive eftersendt til Dem snarest.

Vi henviser til forvaltningslovens § 19 samt til tjenestemandenslovens § 31, stk. 1, hvorefter De har adgang til at fremkomme med en udtalelse om den påtænkte afskedigelse. Såfremt De ønsker at udtale Dem, beder vi Dem om at sende udtalelsen, således at den foreligger i ministeriet senest 3 uger fra dato.

Statsansattes Kartel er ligeledes anmodet om en udtalelse om den påtænkte afsked.”

Statsansattes Kartel anmodede ved brev af 3. juni 2003 Finansministeriet, Personalestyrelsen, om forhandling i henhold til tillidsrepræsentantaftalens § 12, stk. 2, vedrørende de påtænkte afskedigelser af og Dette blev afvist ved Personalestyrelsens brev af 12. juni 2003 med henvisning til, at anmodningen var fremsendt mere end 14 dage efter, at forhandling i henhold til tillidsrepræsentantaftalens §

12, stk. 2, nr. 1, mellem ansættelsesmyndigheden og den lokale afdeling af organisationen havde fundet sted.

Parternes argumenter

Statsansattes Kartel har gjort gældende, at tillidsrepræsentantaftalens § 12, stk. 2, skal læses i sammenhæng med tjenestemandlovens § 31 og cirkulæret til aftalen, hvori det bl.a. hedder:

”Til § 12, stk. 2

I forbindelse med meddelelse til den ansatte og centralorganisationen om, at afskedigelse påtænkes, jf. tjenestemandlovens § 31, vil det være hensigtsmæssigt, at det af brevet fremgår, at man samtidig har anmodet (central)organisationen om en forhandling af den påtænkte afskedigelse i henhold til tillidsrepræsentantaftalen.”

Det kan heraf udledes, at ”ansættelsesmyndigheden” i § 12, stk. 2, nr. 1, er den myndighed, der har afskedigelseskompetencen. Det er den myndighed, der træffer den endelige afgørelse om afsked, som der efter tillidsrepræsentantaftalen skal forhandles med om afskedigelse – andet giver ikke mening. KVL er i medfør af bekendtgørelse af 25. september 1997 om delegering af udnævnelse og afskedigelseskompetence til visse institutioner under Undervisningsministeriet – i dag Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling – bemyndiget til at ansætte og afskedige tjenestemænd i lønrammerne 1-35. Bemyndigelsen omfatter imidlertid ikke uansøgt afsked af tjenestemænd. KVL havde dermed ikke kompetence til at afskedige og Skolen kan derfor ikke anses for ansættelsesmyndighed i forhold til tillidsrepræsentantaftalen, hvorfor skolen ikke var kompetent til at forhandle deres afskedigelse efter tillidsrepræsentantaftalen. Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling skulle derfor have deltaget i de forhandlinger, som KVL indkaldte til efter tillidsrepræsentantaftalen i forbindelse med, at skolen ønskede og afskediget.

Det følger endvidere af cirkulæret til tillidsrepræsentantaftalen og tjenestemandlovens § 31, at Statsansattes Kartel skulle have været orienteret om de forhandlinger, der fandt sted mellem KVL og Forbundet for Tjenestemænd ved Fødevarer- og Undervisningsministeriet m.fl. De forhandlinger, der fandt sted den 16. januar 2003 mellem KVL som arbejdssted og den lokale organisation, var ikke en forhandling i henhold til tillidsrepræsentantaftalens § 12, stk. 1, idet Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling som ansættelsesmyndighed skulle have forestået forhandlingerne, og idet Statsansattes Kartel skulle have været orienteret om forhandlingerne. Personalestyrelsen var således ikke berettiget til den 12. juni 2003 at nægte en central forhandling efter tillidsrepræsentantaftalen.

Hvis retten finder, at KVL var berettiget til at forhandle efter tillidsrepræsentantaftalens § 12, stk. 2, nr. 1, må brevet af 3. februar 2003 fra Forbundet for Tjenestemænd ved Fødevarer- og Undervisningsministeriet m.fl. til KVL fortolkes som en begæring om central forhandling. Dette er en naturlig forståelse af brevet, og fristen for begæring om central forhandling er derfor under alle omstændigheder opfyldt. I hvert fald burde brevet have givet anledning til, at KVL havde vejledt lokalafdelingen om reglerne. Det er uforståeligt, at KVL ikke sørgede herfor eller for at sende sagerne til central forhandling i stedet for at lade udarbejde to nye uenighedsreferater af 6. marts 2003.

De breve af 22. maj og 26. maj 2003, som Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling sendte til henholdsvis, må betragtes som afslutningen på de forhandlinger, der skal finde sted efter tillidsrepræsentantaftalens § 12, stk. 2, nr. 1, og først ved disse to breve blev den relevante centralorganisation, Statsansattes Kartel, gjort bekendt med sagerne, herunder resultatet af de forhandlinger, der havde fundet sted. Statsansattes Kartel indbragte herefter sagerne for Personalestyrelsen den 3. juni 2003, hvorfor fristen i tillidsrepræsentantaftalens § 12, stk. 2, nr. 1, er overholdt.

Finansministeriet har anført, at tillidsrepræsentantaftalen og tjenestemandsløven er to parallelle regelsæt, som tager sigte på at beskytte hver sin personkreds. Det har aldrig været tilsigtet, at der skulle være et særligt samspil mellem reglerne. Efter tillidsrepræsentantaftalen skal der forhandles lokalt i tilfælde af, at en person med tillidsrepræsentantbeskyttelse påtænkes afskediget. Der er ikke i den forbindelse krav om en central forhandling. Tillidsrepræsentantaftalen indeholder en meget kort frist for begæring om central forhandling, og central forhandling kan afvises, hvis fristen ikke er overholdt. Fristreglen, som kom ind samtidig med, at tillidsmandsbeskyttelsen blev udvidet til også at omfatte tjenestemænd, har til formål at undgå trænering af afskedigelses sagen, idet en tjenestemand først kan afskediges, når proceduren er fulgt.

Selv om den formelle kompetence til at afskedige tjenestemænd uansøgt ligger hos Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, ændrer dette ikke på, at det er KVL, der som ansættelsesmyndighed har forhandlingskompetencen efter tillidsrepræsentantaftalens § 12, stk. 2. Ansættelseskompetencen og instruktionsbeføjelsen tilkommer således KVL, som også er den, som har modtaget arbejdsydelsen, og som har måttet planlægge besparelsen. Det er derfor også KVL, som har kompetencen til at indstille til afsked, og som må begrunde denne, hvorfor det er KVL, som har rådigheden over sagen og dermed også forhandlingsretten.

Begæringen fra Statsansattes Kartel om central forhandling blev fremsat efter udløbet af fristen i tillidsrepræsentantaftalens § 12, stk. 2, nr. 2, og Personalestyrelsen har derfor med rette afvist at forhandle afskedigelserne af og med Statsansattes Kartel

efter tillidsrepræsentantaftalen. Fristen i tillidsrepræsentantaftalens § 12, stk. 2, nr. 2, skal som udgangspunkt regnes fra den 16. januar 2003, hvor de lokale forhandlinger efter tillidsrepræsentantaftalens § 12, stk. 2, nr. 1, fandt sted. Det er i uenighedsreferaterne fra forhandlingerne den 16. januar 2003 anført, at KVL gjorde forbundet opmærksom på 14-dages fristen til at kræve sagen forhandlet med Finansministeriet. Både KVL og forbundet har anset forhandlingerne den 16. januar 2003 som lokale forhandlinger efter tillidsrepræsentantaftalens § 12, stk. 2, nr. 1. Der har således på intet tidspunkt været tvivl om, at der var tale om forhandlinger efter tillidsrepræsentantaftalens § 12, stk. 2, nr. 1.

KVL accepterede at forlænge fristen i tillidsrepræsentantaftalens § 12, stk. 2, nr. 2, for at begære central forhandling til den 4. marts 2003, men fristen er ikke yderligere forlænget.

Fristen for begæring om central forhandling udløb således den 4. marts 2003. Fristen var derfor udløbet, da Statsansattes Kartel begærede central forhandling den 3. juni 2003. Det bemærkes i den forbindelse, at det ikke efter tillidsrepræsentantaftalen påhviler ansættelsesmyndigheden at sikre sig, at centralorganisationen orienteres af det lokale forbund inden udløbet af fristen for begæring af central forhandling.

Det bestrides, at henvendelsen af 3. februar 2003 fra Forbundet for Tjenestemænd ved Fødevarer- og Undervisningsministeriet m.fl. til KVL kan betragtes som en begæring om central forhandling. Henvendelsen hidrører ikke fra centralorganisationen, og der er intet i henvendelsen, der kan fortolkes som en begæring om central forhandling.

Tjenstemandsrettens begrundelse og konklusion

Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole (KVL) er ved bekendtgørelse bemyndiget til at ansætte og afskedige tjenestemænd i lønramme 1-35, idet den formelle kompetence til uansøgt at afskedige en tjenestemand dog tilkommer ministeren, jf. herved tjenstemandslovens § 26, stk. 2, 2. pkt. Opgaverne med at planlægge, forberede og indstille til uansøgt afsked påhviler imidlertid KVL, der derfor som ansættelsesmyndighed for og havde pligt til at sørge for at indkalde til lokale forhandlinger i overensstemmelse med § 12, stk. 2, nr. 1, i aftalen om tillidsrepræsentanter i staten m.v.

Det fremgår af oplysningerne i sagen, at der blev indkaldt til sådanne forhandlinger den 16. januar 2003, og at forhandlingerne – efter at have været genoptaget – i hvert fald må anses for endeligt afsluttede den 6. marts 2003, hvor der blev udarbejdet nye uenighedsreferater.

Det brev af 3. februar 2003, som det lokale forbund sendte til KVL, kan ikke sidestilles med en begæring om centrale forhandlinger omfattet af § 12, stk. 2, nr. 2, da brevet hverken

hidrører fra centralorganisationen eller indeholder nogen anmodning om centrale forhandlinger. Der er endvidere ikke grundlag for at antage, at KVL har tilsidesat nogen omsorgs- eller oplysningspligt over for hverken det lokale forbund eller Statsansattes Kartel.

Det følger af det anførte, at fristen for at kræve central forhandling efter tillidsrepræsentantaftalens § 12, stk. 2, nr. 2, var udløbet, da Statsansattes Kartel den 3. juni 2003 rettede henvendelse til Personalestyrelsen med anmodning herom. Finansministeriets frifindelsespåstand tages derfor til følge.

THI KENDES FOR RET:

Indklagede, Finansministeriet, Personalestyrelsen, frifindes.

Ingen af parterne skal betale sagsomkostninger til den anden part.

Lene Pagter Kristensen